

BIVACS

Josep Lluís Viciano Agramunt
Espeleo Club Castelló

Una activitat excursionista llarga té etapes i canvis, quan adaptes dedicació a les condicions físiques i interessos del moment. En el meu cas, molt per damunt damunt, és com segueix. De l'activitat inicial, excursionisme de recórrer i fer marxa amb amics i coneguts, ve després la incorporació al Centre Excursionista de Castelló, quasi acabat de nàixer; ací, a més de les marxas, ja es fan escalades en roca i exploració subterrània, i es pren part en aplecs, fogueres i tot el que es presenta per davant. Ve després un temps llarg d'activitat en solitari; un dels treballs fets aleshores és la prospecció i localització de cavitats sepulcral, quasi totes del calcolític, per la serralada de les Palmes. Passen els anys i es torna al Centre Excursionista, ara amb joves molt actius dedicats a l'escalada en roca i l'espeleologia. Abandonada fa anys l'escalada, s'ix amb el grup d'espeleo i aprens l'ús dels nous materials i les noves tècniques de descens i ascens. Però hi ha una escissió en el Centre i gran part del grup d'espeleologia marxa per a crear una entitat nova que es dedique sols a l'activitat espeleològica, i així naix l'Espeleo Club Castelló, que segueix viu, amb més o menys socis, però sempre amb ganes de treballar.

Quan es funda el Centre les activitats inicials encara van patir alguna influència del proper ambient de postguerra, prou vives coses com "por el imperio hacia Dios", "la vida es milicia" i altres subproductes de la "cultura oficial", unes circumstàncies que es materialitzaven en els "campamentos" on es volia militaritzar el jovent. Però aqueixes connotacions militars del campament, més pròpies d'activitats sedentàries i gregàries, van topar prompte amb els bivacs, més cosa de guerrilla, de gent solta, i més apropiat a la idiosincràsia del reduït però potent grup d'escalada i espeleo del Centre.

Així, en els inicis les activitats socials més importants foren les acampades, i prompte l'entitat tingué unes tendes de campanya, fetes de tela de llençol, que no protegien de l'aigua però tancaven un espai i donaven sensació de seguretat quan pernoctaves. Per això en totes les eixides on calia fer nit se'n portaven per a muntar-les quan s'acostava aquesta i desmuntar-les l'endemà per a seguir l'excursió. Això afegia un pes a la càrrega dels excursionistes,

que era important si es practicava l'espeleo o l'escalada, amb els seus materials específics, aleshores encara molt pesats. Els dos esports els feien un grup molt reduït de joves, com ja s'ha dit, que igual escalaven en roca com buscaven i exploraven cavitats. Ells, a poc a poc, van deixar les tendes a casa i van passar a fer bivac, a aprofitar qualsevol racó que protegiria per a passar la nit.

Això s'inicia prompte, en agost de 1956, quan fem l'anada i tornada de Lluçenya a Penyagolosa, a l'acampada del Centre. En el descens passem la nit (Bedia, Sales, Viciano) en unes arrimances properes al pouet del Sabater.

Es segueix en les anades al forat de Ferràs, a Orpesa, on es dorm al ras en qualsevol bancal o entre les roques prop de la cavitat (Pachés, germans Viciano), allà per finals dels cinquanta.

En gener de 1958 passem una nit (López, Lloria, germans Viciano) a la cova de la Mola, a Fanzara, amb pobresa d'equip i vam passar fred.

La primera vegada que tota l'excursió és un seguit de bivacs potser fou a les activitats d'estiu de l'any 1961 (Guallart, Viciano), que ja vam deixar la tenda definitivament. Vam dormir en cavitats, com a la Cueva de la Marecilla, les coves del Carbo, coveta del Portellàs i la cova Foradà; en racons de roca, com davant mateix de la Cueva del Moro, a l'Altís; al ras, per sota del cel estelat, com per la part de la Cimorra i entre Vilafermosa i el Carbo; etc. A Penyagolosa aprofitem la bona preparació física que ens ha donat la marxa, l'activitat espeleològica i el transport dels materials de bivac, d'escalada i d'espeleo per a intentar i aconseguir obrir la via que nosaltres coneixem per la Via Directa i ara es coneix entre els escaladors per la Sherpa-Guallart.

Després, anys i anys, s'ha fet bivac en totes les eixides espeleològiques de cap de setmana. En elles s'ha dormit, a més d'en cavitats, en pallisses, eres de qualsevol mas deshabitat, etc. Un dels bivacs es fa en el desaparegut avenc de la Bassa en Gil o de

Santa Bàrbara, a la Vilanova d'Alcolea, el qual quan apareix la "grieta sin importancia" de la conselleria de Territori (Levante, 10 gener 2007, 8ª) cal creure que ja s'ha destruït en les obres de l'aeroport. La cavitat, de formació inversa, tenia un accés en forma de pouet erosiu sobre una fractura, que donava a una sala de 12 x 11 metres, amb el

sostre a 8 metres d'altura màxima i aquests i parets recoberts de formacions. Com que la nit de l'exploració era plujosa i feia molt mala hora, allí vam pernoctar quatre espeleòlegs (Albella, Gimeno, Guallart, Viciano) del Centre. La profunditat total de l'avenc era de 18 metres.

Tenim un bon record del bivac (Albella, Guallart, Viciano) a l'ull d'un pontet de la rambla del Pla, prop ja dels Engolidors de la Bassa del Quinyó, a Vistabella, que relacionem amb la música de "La casa del sol naixent", xiulada sovint en l'excursió.

També de la nit al forat de Cantallops, a Ares, on un dels tres que hi érem (Gavara, Mesado, Viciano) va fer una "tomatina" no programada amb tomates de la seua collita.

En la segona anada, març de 1964, al forat Fondo de les Roques Llises, a Xodos, fem l'aproximació des de Vistabella, en una nit de finals d'hivern molt freda. Algun dels marxadors porta la cantimplora fora de la motxilla i se li congela l'aigua. El recorregut que fem és pel mas del Collet, pla de la Creu, la Banyadera, Fraga, costera del Baró, mas de Montoliu, ... Quan passem pel mas lladren els gossos i el masover controla des de la finestra el pas del grup i, com ens va dir en una visita posterior, per la forma d'enfilar la senda cap al collet d'Otrellles, va pensar: *estos saben a on van*. Aquella nit la vam passar a la coveta de la Vella (Bardina, Cantavella, Gimeno, Guallart, Viciano), prou bé, que ja es notava la pèrdua d'altura, mentre la següent la fem a la boca del

forat Fondo, més bé encara; Cantavella puja a la cavitat per aprofitar un jaç que hi havia, segurament dels amagaments de la guerra civil, i l'endemà s'ha d'entrar a despertar-lo.

En novembre de 1980 el bivac el fem a la cova del Drac, a terres de Benifassà (Navarro, Pitarch, Sánchez, Segarra, Ventura, Viciano).

També es recorden agraçosament les eixides en solitari, quan per sistema es bivaquejava en cavitats, més segur sota terra i on la temperatura constant, uns 14º, fa que sembla freda o calenta segons l'exterior. Recorde les vetllades passades a la llum vacil·lant del carburer, quasi sense càrrega ja, que omplia d'ombres els racons de la cavitat, a l'espera de l'arribada de la son que fera que la nit pareguera més curta, en llocs com el forat de l'Aigua, a Penyagolosa; la cova del Morró, a Suera; la cova de la Mola, a Fanzara; la cova de Xinxabarca, a Cabanes, d'on anys després el Dr. Esteve ens diu que ell també hi havia passat una nit, en una de les seues eixides en solitari en temps d'estudiant; fora de la cavitat però prop de l'accés de la cova dels Muts, a Artana, on en el silenci de la nit es va sentir el trencament d'una rama i et posaves alerta, però res més; etc.

Per a finalitzar, en una eixida espeleològica fem bivac escampats en una era d'una masada deshabitada; en som 9, d'espeleòlegs, i algú se n'adona d'un detall: de tots no fuma ningú. Un bon percentatge ...

Targeta de "Ejercicios de Guerrillas" de Josep Lluís Viciano.